

Adnexus decreto diei 25 ianuarii 2019, Prot. N. 29/19

**Additiones in Libris liturgicis Ritus Romani
de memoria ad libitum sancti Pauli VI, papæ**

IN CALENDARIUM ROMANUM GENERALEM

MAIUS

29 S. Pauli VI, papæ

IN MISSALE ROMANUM

Die 29 maii

S. Pauli VI, papæ

De Communi pastorum: pro papa.

COLLECTA

Deus, qui Ecclésiã tuã regendam
beãto Paulo papæ commisisti,
strénuo Fílii tui Evangélli apóstolo,
præsta, quæsumus, ut, ab eius institútis illuminãti,
ad civílem amóris cultum in mundum dilatandum,
tibi collaborãre valeãmus.
Per Dóminum.

IN ORDINEM LECTIONUM MISSÆ

571a

Die 29 maii

S. Pauli VI, papæ

De Communi pastorum [pro papa].

LECTIO I **1 Cor 9**, 16-19. 22-23, n. 722, 4.

PS. RESP. **Ps 95 (96)**, 1-2a. 2b-3. 7-8a. 10, n. 721, 5.

ALLELUIA **Mc 1,17**, n. 723, 3.

EVANG. **Mt 16**, 13-19, n. 724, 2.

IN LITURGIAM HORARUM

Die 29 maii

S. PAULI VI, PAPÆ

Ioannes Baptista Montini, die 26 mensis septembris anno 1897 in vico Concesio prope Brixiam natus est. Presbyteratu auctus die 29 mensis maii anno 1920, ministerium suum Apostolicæ Sedi præstitit, donec Archiepiscopus Mediolanensis nominatus est. Ad Petri cathedram euectus, die 21 mensis iunii anno 1963, feliciter Concilium Vaticanum secundum perfecit, instaurationem vitæ ecclesialis promovit, Liturgiæ præsertim, dialogum œcumenicum et nuntium Evangelii mundo recentioris ætatis. Die 6 mensis augusti anno 1978, Deo spiritum reddidit.

De Communi pastorum: pro papa.

Ad Officium lectionis

LECTIO ALTERA

Ex Homilíis sancti Pauli Sexti, papæ

(In ultima Concilii Oecumenici Vaticani secundi publica Sessione, die 7 decembris 1965: AAS 58 [1966] 53. 55-56. 58-59)

Opus est cognoscere hominem, ut cognoscatur Deus

Ope huius Concílii, doctrína theocéntrica ac theológica, uti aiunt, de humana natúra ac de mundo ad se hóminum mentes convértit, quasi eos próvocans, qui illam a nostræ ætátis ratióne aliénam atque extráneam putent; atque tália sibi árrogat, quæ mundus primum quidem absúrda iúdicet, sed póstea, ut fore confídimus, humana, sapiéntia ac salutária ultro agnóscet: scílicet Deum esse. Utique Deus est; reáipse exsístit; vivit; persóna est; est próvidus, infiníta bonitáte præditus, et quidem bonus non solum in se, sed maximópere etiam erga nos; est noster Créator, nostra véritas, nostra felícitas; ádeo ut homo, cum mentem et cor suum in Deo defígere nítitur, contemplatióni vacándo, actum ánimi sui elíciat, qui ómnium nobilíssimus ac perfectíssimus est habéndus; actum dícimus, a quo nostris étiam tempóribus innúmeri humanæ navitátis campi suæ dignitátis gradum súmere possunt ac debent.

Verum enimvéro Ecclésia, in Concílio collécta, suam consideratiónem summópere inténdit – prætérquam in semetípsam, atque in necessitúdinem, qua cum Deo coniúngitur – in hóminem étiam, in hóminem, sícuti reáipse hoc témpore se conspiciéndum præbet: hóminem, dícimus, qui vivit; hóminem,

qui sibimetípsi uni provehendo déditus est; hóminem, qui non modo sese dignum exístimat, ad quem unum, véluti ad quoddam centrum, omne stúdiu[m] conferáatur, sed étiam affirmáre non verétur, se esse cuiúsvi rei princípium atque ratió[n]em. Totus homo phænomé[n]icus, suis innúmeris á[n]imi hábitibus indútu[s], quibus in conspéctum venit, se Concílii Pátribus obiécit, qui et ipsi hómines, immo omnes Pastóres atque fratres sunt, inténta cura atque amánti caritáte præditi: homo, qui suas luctuó[s]as fortúnas animóse conquéritur; homo, qui et præterito et nostro hoc témpore álios infra se p[ó]sitos exístimat, ideóque semper fluxus atque fucátus, sui cúpidus et ferox est; homo sibi dísplicens, qui risus edit et lácrimas fundit; homo ad ómnia versátilis, ad quáslibet partes agé[n]das fácilis; homo in unam scié[n]tiæ pervestigatió[n]em ácritèr inténtus; homo, qui uti talis cógitat, amat, in labóribus desúdat, semper ad áliquid ánimu[m] advértit; homo, qui sacra quadam cum religió[n]e est considerándus, ob suæ infántiæ innocé[n]tiam, ob suæ inópiæ arcánum, ob pietátem, quam suæ ægritúdi[n]es movent; homo hinc sui ipsíus tantu[m] studiósus, hinc societáti favens; homo simul *laudátor témporis acti*, simul pósteru[m] tempus præstólans, illú[que] felícitus quam præteritum sóm[n]ians; homo ex áltera parte crimínibus obnóxius, ex áltera sanctis móribus ornátus; et deínde deinceps. Humanitátis illud láicum atque profánu[m] stúdiu[m], immáni qua est magnitúdi[n]e, tandem aliquá[n]do prodiit, idémque ad certámen, ut ita dicámus, Concíliu[m] laccessívit. Relígio, id est cultus Dei, qui homo fíeri vóluit, atque relígio – talis enim est æstimánda – id est cultus hóminis, qui fíeri vult Deus, inter se congréssæ sunt. Quid tamen áccidit? Certámen, proélium, anáthema? Id sane habéri potúerat, sed plane non áccidit. Vetus illa de bono Samaritáno narrátió exémplum fuit atque norma, ad quam Concílii nostri spirituális rátió dirécta est. Etenim, imménsus quidam erga hómines amor Concíliu[m] pénitus pervásit. Perspéctæ et íterum considerátæ hóminu[m] necessitátes, quæ eo molestióres fiunt, quo magis huius terræ fílius crescit, totu[m] nostræ huius Sýnodi stúdiu[m] detinuérunt. Hanc saltem laudem Concílio tribúite, vos, nostra hac ætáte cultóres humanitátis, qui veritátes reru[m] natúram transcendé[n]tes renúitís, iidémque novu[m] nostru[m] humanitátis stúdiu[m] agnóscite: nam nos étiam, immo nos præ céteris, hóminis sumus cultóres.

Quæ cum ita sint, faténdu[m] revéra est, cathólicam religió[n]em et humánam vitam inter se amíco foédere iungi, et utrámque simul conspiráre ad unu[m] quoddam humánu[m] bonu[m]: religió[n]em scílicet cathólicam pro humáno gé[n]ere esse, humaníque gé[n]eris esse quodámmodo vitam.

Quodsi omnes, qui hic præsesentes adéstis, memínimus in vultu cuiúsvi hóminis, máxime si lácrimis ac dolóribus efféctus est translúcidus, agnoscéndu[m] esse vultu[m] Christi, Fílii hóminis; ac si in vultu Christi agnoscéndus est vultus Patris cæléstis, secúndu[m] illud: *Qui videt me, videt et*

Patrem, modus noster res humanas æstimandi mutatur in Christianismum, qui in Deum ut in medium totus dirigitur; ita ut rem hoc etiam modo enuntiare possimus: scilicet opus esse cognoscere hominem, ut cognoscatur Deus.

Amare hominem, dicimus, non ut instrumentum, sed ut primum veluti finem, quo ad supremum finem, humanas res transcendentes, perveniamus.

RESPONSORIUM

Cf. Phil 4, 8

R/. Quaecumque sunt vera, pudica, iusta, casta, amabilia, bonae famae, * hæc cogitate (T.P. alleluia).

V/. Si qua virtus et si qua laus, * hæc cogitate (T.P. alleluia).

Oratio

Deus, qui Ecclesiam tuam regendam beato Paulo papae commisisti, strenuo Filii tui Evangelii apostolo, preesta, quaesumus, ut, ab eius institutis illuminati, ad civilem amoris cultum in mundum dilatandum, tibi collaborare valeamus. Per Dominum.

IN MARTYROLOGIUM ROMANUM, *die 29 maii, primo loco:*

Sancti Pauli papae Sexti, qui, hac die presbyteratu auctus est, dein Archiepiscopus Mediolanensis, tandem Sedi Romanae electus, Concilium Œcumenicum Vaticanum Secundum diligenter ac feliciter pertulit, renovationemque vitae Ecclesiae, sacrae praesertim Liturgiae, promovit, œcumenicum dialogum atque Evangelii nuntium hominibus huius aetatis curavit, donec die sexto augusti in pace Domini obdormivit.